

УДК 332.143

JEL Classification Code: I 23

О. Черевко
Н. Зачосова
Ю. Радзіховська

O. Cherevko
N. Zachosova
J. Radzikhovska

ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ ІДЕНТИФІКАЦІЇ ІНТЕРФЕЙСНОЇ СКЛАДОВОЇ У СИСТЕМІ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

THEORETICAL ASPECT OF INTERFACE COMPONENT IDENTIFICATION IN THE SYSTEM OF ECONOMIC SECURITY OF INSTITUTIONS OF HIGHER EDUCATION

У статті обґрунтовується необхідність виокремлення інтерфейсної складової у системі економічної безпеки вищого навчального закладу (ВНЗ). Пропонується виокремлювати внутрішню і зовнішню системи економічної безпеки ВНЗ. До зовнішньої економічної безпеки віднесено такі підсистеми, як екологічна, ринкова, територіальна, законодавчо-політична, соціальна безпека. Серед внутрішніх складових системи економічної безпеки виокремлюються підсистеми першого та другого рівнів. До складу підсистеми першого рівня – фінансової безпеки – пропонується віднести бюджетну (для державних ВНЗ), податкову підсистеми другого рівня та підсистему фінансових потоків. До складу майнової підсистеми включено складові власного майна ВНЗ, майна працівників, майна студентів, майна відвідувачів, спонсорів тощо. Кадрова підсистема безпеки поділяється на інтелектуальну складову, складові безпеки персоналу та безпеки від дії персоналу. Інформаційна підсистема першого рівня має у своєму складі інтерфейсну складову та складову безпеки інформаційних ресурсів. Окрім названих, до підсистем першого рівня віднесено юридичну, репутаційну, технологічну та фізичну (силову) підсистеми.

Визначено недоліки традиційного підходу до визначення інтерфейсної складової економічної безпеки. Запропоновано авторські підходи до тлумачення поняття інтерфейсної безпеки ВНЗ.

Ключові слова: вищий навчальний заклад, економічна безпека, система економічної безпеки, інтерфейсна безпека, інформаційна безпека.

Актуальність проблеми (постановка проблеми). Проблема забезпечення економічної безпеки вищих навчальних закладів набуває в Україні особливої актуальності. Це пояснюється зростанням конкуренції між ВНЗ, викликаного поширенням комерційних освітніх установ і погіршенням демографічної ситуації в країні; високою динамікою факторів, які визначають порядок функціонування освітніх установ, що створює необхідність у постійному відволіканні ресурсів ВНЗ на розробку адаптаційних механізмів замість їх спрямування на освітні цілі; економічною нестабільністю суспільства, скороченням бюджетного фінансування освіти і науки, відсутністю механізмів страхування ризиків прийняття управлінських рішень у сфері освіти та іншими факторами. Особливу увагу в сучасних економічних, політичних та соціальних умовах належить приділити розробці теоретичних основ і практичних механізмів забезпечення економічної безпеки як у ендегенному середовищі ВНЗ, так і при його взаємодії із зовнішнім середовищем, під час якого важливого значення набувають аспекти, пов'язані із забезпеченням інформаційної та інтерфейсної складових системи економічної безпеки, оскільки саме вони підпадають під найбільший вплив зовнішніх небезпек і загроз.

Наразі серед дослідників питань безпекознавства немає єдиної думки щодо того, якою має бути поліелементна структура системи економічної безпеки ВНЗ. Економічна безпека вищого навчального закладу є синтетичною категорією, тісно пов'язаною з його економічною і фінансовою незалежністю, стабільністю розвитку і невразливістю до негативних тенденцій, дотриманням економічного суверенітету, забезпеченням протидії економічному та фінансовому тиску, корупції, шантажу, примусу тощо. Нині інститути, університети та академії є великими навчально-науковими господарськими комплексами. У них функціонують навчальні та лабораторні корпуси, ведуться дослідження на унікальному і дорогому обладнанні, активно використовуються інформаційні та комунікаційні засоби і технології, що актуалізує дослідження питання забезпечення економічної безпеки ВНЗ. Необхідність активної взаємодії представників ВНЗ із великою кількістю стейкхолдерів – партнерів, громадських організацій, абітурієнтів, студентів та їх батьків, конкурентів та контрагентів – зумовлює необхід-

ність розгляду питання забезпечення інтерфейсної безпеки як однієї з умов досягнення високого рівня інформаційної та, як наслідок, економічної безпеки вищого навчального закладу.

Аналіз останніх джерел досліджень і публікацій. У зарубіжній науковій літературі питання забезпечення економічної безпеки частіше розглядаються на макрорівні [1] і рідше – на рівні окремих суб'єктів господарювання [2]. У вітчизняних наукових джерелах ґрунтовні дослідження, що стосуються проблеми забезпечення економічної безпеки вищих навчальних закладів, можна знайти в роботах таких науковців, як Карпова К. В. [3], Коврегін В. В. [4], Тюленєв Г. Д. [5]. Структурну будову системи економічної безпеки ВНЗ із конкретизацією її складових пропонують Стеців І. С. [6], Гірняк В. В., Козьмук Н. І., Лук'янська О. В. [7]. Однак питання забезпечення безпеки окремих складових системи економічної безпеки, такої як інтерфейсна, у роботах зазначених вчених не знайшли свого відображення. Ряд теоретичних положень, що стосуються розгляду саме інтерфейсної складової економічної безпеки та її характерних особливостей, зустрічаємо лише у кількох роботах вітчизняних авторів [8, 9], об'єктом дослідження в яких виступали не вищі навчальні заклади. Зважаючи на наведені факти, дослідження теоретичного аспекту ідентифікації інтерфейсної складової у системі економічної безпеки вищих навчальних закладів вважаємо своєчасним та актуальним науковим завданням.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою дослідження є визначення сутності поняття інтерфейсної безпеки ВНЗ та конкретизація місця цієї складової у системі економічної безпеки ВНЗ. Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити ряд завдань:

- розглянути складові системи економічної безпеки ВНЗ;
- запропонувати модифіковану структуру системи економічної безпеки ВНЗ із зазначенням місця в ній інтерфейсної складової;
- розглянути традиційні підходи до тлумачення інтерфейсної складової економічної безпеки;
- запропонувати авторський підхід до тлумачення інтерфейсної безпеки;
- розглянути методичний інструментарій оцінювання стану інтерфейсної безпеки суб'єктів господарювання;
- визначити завдання системи економічної безпеки ВНЗ у межах забезпечення інтерфейсної безпеки.

Викладення основного матеріалу дослідження. Перехід до ринкових відносин і загострення конкурентної боротьби між ВНЗ в Україні призвели до необхідності посилення уваги до проблеми їх економічної безпеки, під якою розуміється економічна захищеність ВНЗ та інтересів їх працівників від зовнішніх і внутрішніх загроз, що дозволяє зберегти і ефективно використовувати ними власний економічний потенціал, а також функціонування економічної системи ВНЗ в рамках чинного законодавства, що гарантує їх незалежність, цілісність і дає змогу забезпечити сталий розвиток ВНЗ як соціально-економічної системи.

Система економічної безпеки ВНЗ має складну структуру. Стеців І. С. пропонує такий перелік складових системи економічної безпеки ВНЗ:

1. Фінансова складова – вважається провідною й вирішальною, оскільки у ринкових умовах господарювання фінанси є основою будь-якої економічної системи. Фінансова складова – це взаємовідносини у галузі фінансів, які виникають під час здійснення фінансово-економічної діяльності ВНЗ.

2. Інтелектуальна й кадрова складові: охоплюють взаємопов'язані і водночас самостійні напрями діяльності ВНЗ: перший – зорієнтовано на роботу з професорсько-викладацьким складом, на підвищення ефективності діяльності всіх категорій персоналу і одночасно створення необхідних умов для розвитку особистості; другий – націлено на збереження й розвиток інтелектуального потенціалу, тобто сукупності прав на інтелектуальну власність або на її використання (зокрема забезпечення збереження авторських прав на лекційні, методичні матеріали тощо).

3. Технічна складова: наявність аудиторних площ відповідно до встановлених норм, забезпечення навчального процесу необхідною технікою, що відповідає сучасним світовим аналогам (оснащення комп'ютерних, лабораторних аудиторій підручними матеріалами для проведення занять).

4. Технологічна складова: забезпечення проведення занять із дотриманням вимог щодо викладання навчальних дисциплін (індивідуальні плани викладачів, навчальні, робочі програми, календарні плани тощо).

5. Нормативно-правова складова: забезпечення матеріалами чинного законодавства України, з одного боку, як суб'єкта сектора економіки, з другого, як навчального закладу, які регламентують діяльність ВНЗ.

6. Інформаційна складова: безпека використання інформації у двох середовищах – внутрішньому та зовнішньому. До першого зараховуємо економічну інформацію, яка формується під час фінансово-господарської діяльності ВНЗ та навчального процесу безпосередньо. До другого – інформацію, що формується поза межами ВНЗ і використовується для вивчення конкурентного середовища (діяльності інших ВНЗ), демографічного стану, фінансової спроможності населення тощо [6, с. 221].

У свою чергу, Гірняк В. В., Козьмук Н. І., Лук'янська О. В. зазначають, що для установ освітньої сфери фінансова складова покликана забезпечити стабільність і конкурентоспроможність установи; інтелектуальна й кадрова – спрямовані на роботу з викладацьким складом, гарантують створення умов для розвитку його інтелектуального потенціалу, забезпечення права на інтелектуальну власність; техніко-технологічна – має забезпечити відповідність аудиторних площ нормативним показникам і оснащення їх необхідними в навчальному процесі технічними засобами навчання, підручними матеріалами для проведення занять, дотримання навчальних програм під час викладання навчальних дисциплін сучасним вимогам; нормативно-правова – передбачає забезпечення чинними, актуальними нормативно-правовими документами, розроблення нормативних документів у межах чинного законодавства для конкретного навчального закладу, що регламентує його діяльність і розвиток; інформаційна складова забезпечує аналіз стану, виявлення тенденцій у діяльності ВНЗ і розроблення заходів щодо підвищення ефективності його діяльності [7, с. 1040]. Таким чином, підходи вчених Стеціва І. С. та Гірняка В. В., Козьмук Н. І., Лук'янської О. В. до будови системи економічної безпеки ВНЗ є подібними і не передбачають виокремлення інтерфейсної складової.

Варто відзначити, що інтерфейсну складову як окремий елемент системи економічної безпеки не лише для ВНЗ, а й для будь-якого суб'єкта господарської діяльності рідко виокремлюють на теоретичному та прикладному рівнях. Серед складових економічної безпеки суб'єктів господарської діяльності, таких як безпека у фінансовій сфері, безпека в інтелектуальній та кадровій сферах, безпека у техніко-технологічній сфері, безпека у політико-правовій сфері, безпека в інформаційній сфері, безпека в екологічній сфері, безпека в силовій сфері, ринкова складова економічної безпеки, інтерфейсна складова економічної безпеки майже не зустрічається. Таким чином, можна запропонувати при формуванні структурної будови системи економічної безпеки ВНЗ обрати за основу структури системи економічної безпеки ВНЗ Стеціва І. С., Гірняка В. В., Козьмук Н. І., Лук'янської О. В. та Карпової К. В, додавши до її складу інтерфейсну підсистему безпеки. Авторський підхід до визначення місця інтерфейсної складової у системі економічної безпеки ВНЗ зображено на рис. 1.

Під інтерфейсною підсистемою економічної безпеки Зачосова Н. В. пропонує розуміти стан сукупності елементів, що забезпечують формування площини взаємодії суб'єкта господарювання та його стейкхолдерів і сприяють налагодженню між ними тривалих та взаємовигідних відносин [8, с. 31]. Визначення інтерфейсної безпеки через призму взаємодії з контрагентами можна вважати характерною рисою традиційного підходу до формування дефініції інтерфейсної безпеки. Авторський підхід передбачає розуміння сутності інтерфейсної безпеки як складової економічної безпеки через поняття інформаційної безпеки. Важливе значення для стану економічної безпеки ВНЗ має інформаційна прозорість діяльності закладу, яка повинна забезпечуватись значною мірою через інформаційну наповненість його сайту та легкість доступу до необхідних ресурсів. Однак для більшості ВНЗ України раціональне розміщення даних залишається важливою проблемою забезпечення їх інтерфейсної та інформаційної безпеки.

Враховуючи те, що під інтерфейсом розуміють поверхню розділу, перегородку, тобто сукупність засобів і методів взаємодії між елементами системи, у сучасних умовах розвитку інформаційної економіки та посилення значимості інформаційного ресурсу для ефективного функціонування суб'єктів господарської діяльності інтерфейсною безпекою можна вважати такий стан інструментів забезпечення інформаційного взаємозв'язку та взаємообміну між вищим начальним закладом та його стейкхолдерами (у тому числі контрагентами), що здатен гарантувати позитивний економічний ефект або відсутність негативних наслідків для ВНЗ від їх взаємодії.

Оскільки основним засобом зв'язку та інформаційного обміну між вищим навчальним закладом і його стейкхолдерами, у першу чергу зовнішніми, є офіційний сайт ВНЗ, то забезпечення інтерфейсної безпеки сучасних закладів освіти повинне розпочинатися з забезпечення роботи сайту, а також формування такої його структури та інформаційного контенту, що гарантуватимуть активну і ефективну взаємодію ВНЗ та його наявних і потенційних контрагентів і дозволять досягнути високого рівня задоволеності їх інформаційних потреб як щодо роботи закладу загалом, так і щодо стану його економічної безпеки в цілому. Тому доцільно запропонувати трактувати інтерфейсну безпеку у зву-

женому розумінні як стан захищеності процесу взаємодії ВНЗ зі стейкхолдерами через використання офіційного сайту закладу та інформації, яка міститься на ньому, в результаті якого мають бути повною мірою задоволені інформаційні потреби користувачів сайту та ВНЗ і налагоджені добropартнерські відносини між ними, в результаті яких буде реалізовано економічні, освітні, наукові, фінансові та інші інтереси ВНЗ і його стейкхолдерів.

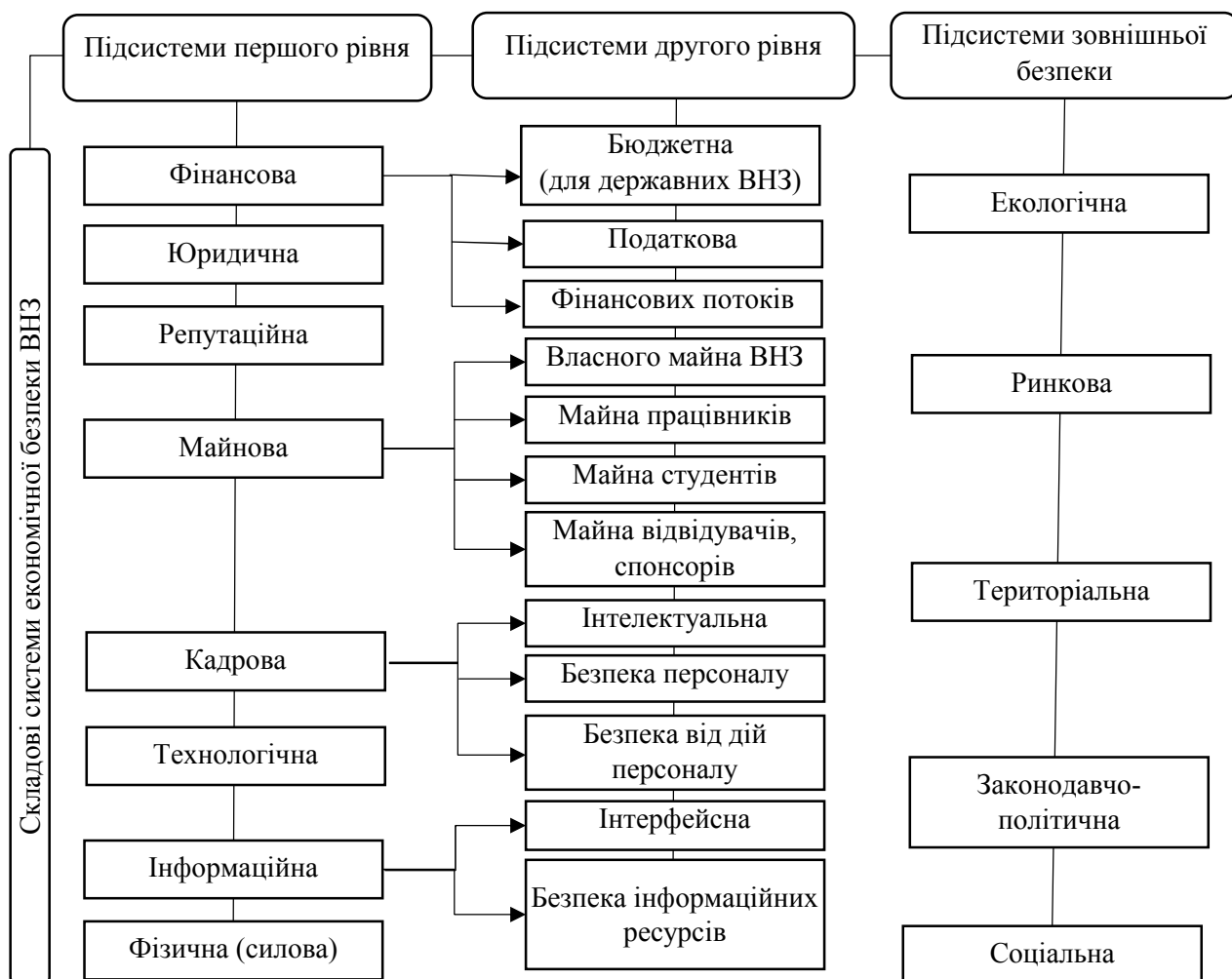

Рис. 1. Місце інтерфейсної складової у системі економічної безпеки ВНЗ
(Складено автором)

Таким чином, можна виокремити два підходи до визначення поняття інтерфейсної безпеки – традиційний і авторський (з позиції інформаційної безпеки та у вузькому розумінні досліджуваного поняття). Підходи до визначення поняття інтерфейсної безпеки як складової економічної безпеки ВНЗ унаочнено на рис. 2.

Розглядаючи можливості оцінювання рівня інтерфейсної безпеки як однієї зі складових системи економічної безпеки, необхідно згадати підхід, запропонований Мацехою Д. С. Відповідно до нього оцінювання надійності економічних контрагентів здійснюється за допомогою комплексу критеріїв, серед яких: імідж суб'єкта господарювання, досвід роботи на ринку, фінансовий стан, обов'язковість виконання контрактів, тенденції розвитку, економічний потенціал. Для процесу оцінювання автором використовується порядкова шкала, за якою виставляються оцінки по кожному критерію від 0 до 4 балів (4 бали ставиться у випадку, якщо характеристика контрагента точно відповідає аналізованому критерію, 0 балів, якщо точно не відповідає). Таким чином, проводиться бальна оцінка відповідності контрагента, що аналізується, щодо кожного з оцінних критеріїв. На основі отриманих результатів розраховується сукупна оцінка надійності контрагента [9, с. 112–113].

Отже, наразі відсутнім є методичний інструментарій оцінювання стану інтерфейсної безпеки, який би враховував специфіку функціонування ВНЗ і тісний взаємозв'язок між станом інформаційної

та інтерфейсної безпеки вищих навчальних закладів. Тому його розробка є важливим науковим завданням для фахівців з економічної безпеки.

Рис. 2. Підходи до визначення поняття інтерфейсної безпеки як складової економічної безпеки ВНЗ (Складено автором)

Розробка методичного інструментарію оцінювання стану інтерфейсної безпеки повинна передбачати можливість аналізу за його допомогою рівня успішності у виконанні завдань, що ставляться перед інтерфейсною безпекою ВНЗ. Завдання, які належить виконати системі економічної безпеки ВНЗ у межах забезпечення інтерфейсної безпеки навчального закладу, систематизовано у табл. 1.

Таблиця 1

Завдання системи економічної безпеки ВНЗ у межах забезпечення інтерфейсної безпеки

Інтерфейсна безпека у межах взаємодії з контрагентами	Інтерфейсна безпека у межах забезпечення інформаційної безпеки	Інтерфейсна безпека у межах функціонування офіційного сайту
Перевірка потенційних контрагентів до вступу з ними у партнерські відносини	Високий рівень інформаційної прозорості	Висока швидкість розміщення інформації про діяльність ВНЗ (періодичності оновлення)
Контроль за виконанням договірних зобов'язань	Захист персональних даних працівників і студентів при використанні їх у грантових програмах або програмах університетської мобільності	Забезпечення захисту сайту від хакерських атак
Вчасне припинення співпраці з недобросовісними партнерами	Рейтингове оцінювання освітнього, наукового, кадрового потенціалу ВНЗ та його оприлюднення з метою задоволення інформаційних потреб стейкхолдерів	Ефективне структурування інформації для задоволення потреб користувачів
Формування резерву контрагентів для співпраці у випадку розриву зв'язків із існуючими партнерами	Попередження розповсюдження інформації, що негативно впливає на репутацію ВНЗ, або її своєчасне спростування	Запровадження обов'язкової ідентифікації користувача
Надання потенційним та наявним контрагентам усього переліку інформації про ВНЗ для прийняття ними управлінських рішень у короткі терміни та за першою вимогою		Обмежений перелік осіб, здатних вносити зміни у контент сайту
		Періодична розсилка інформації про оновлення на сайті
		Введення різних рівнів доступу до інформації на сайті: для керівництва, для співробітників, для зовнішніх стейкхолдерів, для студентів

(Складено автором)

Перелік заходів щодо забезпечення інтерфейсної безпеки ВНЗ не може бути універсальним і повинен враховувати специфічні риси функціонування закладу. Фахівцям з економічної безпеки ВНЗ не можна повністю копіювати механізми забезпечення інтерфейсної безпеки промислових підприємств або банківських установ, тому що кожний суб'єкт господарювання має власну специфіку діяльності, що має враховуватися при розробці заходів їх безпеки.

Висновки. Дослідження теоретичного аспекту ідентифікації інтерфейсної складової у системі економічної безпеки вищих навчальних закладів дало змогу зробити наступні важливі висновки.

Пропонується виокремлювати внутрішню і зовнішню системи економічної безпеки ВНЗ. До зовнішньої економічної безпеки віднесено такі підсистеми, як екологічна, ринкова, територіальна, законодавчо-політична, соціальна безпека. Серед внутрішніх складових системи економічної безпеки виокремлюються підсистеми першого та другого рівнів. До складу підсистеми першого рівня – фінансової безпеки – пропонується віднести бюджетну (для державних ВНЗ), податкову підсистеми другого рівня та підсистему фінансових потоків. До складу майнової підсистеми включено складові власного майна ВНЗ, майна працівників, майна студентів, майна відвідувачів, спонсорів тощо. Кадрова підсистема безпеки поділяється на інтелектуальну складову, складові безпеки персоналу та безпеки від дій персоналу. Інформаційна підсистема першого рівня має у своєму складі інтерфейсну складову та складову безпеки інформаційних ресурсів. Окрім названих, до підсистем першого рівня віднесено юридичну, репутаційну, технологічну та фізичну (силову) підсистеми.

За авторським підходом з позиції інформаційної безпеки інтерфейсну безпеку пропонується визначати як такий стан інструментів забезпечення інформаційного взаємозв'язку та взаємообміну між

вищим начальним закладом та його стейкхолдерами (у тому числі контрагентами), що здатен гарантувати позитивний економічний ефект або відсутність негативних наслідків для ВНЗ від їх взаємодії. У звуженому розумінні, інтерфейсна безпека – це стан захищеності процесу взаємодії ВНЗ зі стейкхолдерами через використання офіційного сайту закладу та інформації, яка міститься на ньому, в результаті якого мають бути повною мірою задоволені інформаційні потреби користувачів сайту та ВНЗ і налагоджені добропартнерські відносини між ними, в результаті яких буде реалізовано економічні, освітні, наукові, фінансові та інші інтереси ВНЗ і його стейкхолдерів.

Перспективи подальших наукових розробок у цьому напрямі полягають у дослідженні та розробці інформаційно-аналітичного забезпечення оцінювання стану системи економічної безпеки ВНЗ загалом та її інтерфейсної складової зокрема.

Список використаної літератури

1. Financial instability and economic security after the Great Recession / Charles J. Whalen (ed). – Cheltenham : Edward Elgar Publishing Limited, 2011. – 211 p.
2. Nelson K. Security assessment guidelines for financial institutions [Electronic resource] / K. Nelson. – The mode of access : <https://www.sans.org/reading-room/whitepapers/auditing/security-assessment-guidelines-financial-institutions-993>
3. Карпова К. В. Функціональні складові економічної безпеки вищого навчального закладу: критерії та індикатори / К. В. Карпова // Європейські перспективи. – 2013. – № 11. – С. 109–113.
4. Коврегін В. В. Інноваційні механізми забезпечення економічної безпеки вищого навчального закладу / В. В. Коврегін // Інвестиції: практика та досвід. – 2016. – № 10. – С. 58–60.
5. Тюленев Г. Д. Принципові основи посилення економічної безпеки вищого навчального закладу / Г. Д. Тюленев // Управління проектами та розвиток виробництва. – 2012. – № 2. – С. 65–72.
6. Стеців І. С. Економічна безпека ВНЗ: сутність та особливості планування / І. С. Стеців // Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку: [зб. наук. праць]. – 2010. – № 691. – С. 218–222.
7. Гірняк В. В. Фінансово-економічна безпека вищих навчальних закладів в умовах євроінтеграції вищої освіти України / В. В. Гірняк, Н. І. Козьмук, О. В. Лук'янська // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2014. – № 2. – С. 1038–1042.
8. Зачосова Н. В. Організація протидії ризикам інтерфейсної безпеки в системі економічної безпеки суб'єктів господарювання / Н. В. Зачосова, І. В. Горячківська, В. М. Недзельський // Інвестиції: практика та досвід. – 2016. – № 14. – С. 30–33.
9. Мацеха Д. С. Функціональні складові економічної безпеки та показники їхньої оцінки для підприємств легкої промисловості / Д. С. Мацеха // Вісник соціально-економічних досліджень. – 2013. – Вип. 1. – С. 128–133.

References

1. Whalen Charles, J. (ed.) (2011), Financial instability and economic security after the Great Recession. Cheltenham : Edward Elgar Publishing Limited, 211 p.
2. Nelson, K. (2002), Security assessment guidelines for financial institutions, available at: <https://www.sans.org/reading-room/whitepapers/auditing/security-assessment-guidelines-financial-institutions-993>
3. Karpova, K. V. (2013), "Functional components of economic security of higher educational institution: criteria and indicators" ["Funktsionalni skladovi ekonomichnoi bezpeky vyshchoho navchalnoho zakladu: kryterii ta indykatory"], *Yevropeiski perspektivy*, No. 11, pp. 109–113.
4. Kovrehin, V. V. (2016), "Innovation mechanisms for providing economic security of higher educational institution" ["Innovatsiini mekhanizmy zabezpechennia ekonomichnoi bezpeky vyshchoho navchalnoho zakladu"], *Investytsii: praktyka ta dosvid*, No. 10, pp. 58–60.
5. Tiulieniev, H. D. (2012), "Principal bases of intensification of economic security of higher educational institution" ["Pryntsypovi osnovy posylennia ekonomichnoi bezpeky vyshchoho navchalnoho zakladu"], *Upravlinnia proektamy ta rozvytok vyrobnytstva*, No. 2, pp. 65–72.
6. Stetsiv, I. S. (2010), "Economic security of higher educational institutions: the nature and peculiarities of planning" ["Ekonomichna bezpeka VNZ: sutnist ta osoblyvosti planuvannia"], *Menedzhment ta pidpriemnytstvo v Ukraini: etapy stanovlennia i problemy rozvytku: zb. nauk. prats*, No. 691, pp. 218–222.
7. Hirniak, V. V., Kozmuk, N. I., Lukianska, O. V. (2014), "Financial and economic security of higher educational institutions in the conditions of eurointegration of higher education of Ukraine" ["Finansovo-ekonomichna bezpeka vyshchykh navchalnykh zakladiv v umovakh yevrointehratsii vyshchoi osvity Ukrainy"], *Hlobalni ta natsionalni problemy ekonomiky*, No. 2, pp. 1038–1042.

8. Zachosova, N. V., Horiachkivska, I. V., Nedzelskyi, V. M. (2016), "Organization of counteraction to interface security risks in the system of entities economic security" ["Orhanizatsiia protydii ryzykam interfeisnii bezpetsi v systemi ekonomichnoi bezpeky subiektiv hospodariuvannia"], *Investytsii: praktyka ta dosvid*, No. 14, pp. 30–33.
9. Matsekha, D. S. (2013), "Functional components of economic security and indices of their assessment for light industry enterprises" ["Funktsionalni skladovi ekonomichnoi bezpeky ta pokaznyky yikhnoi otsinky dlia pidpriemstv lehkoi promyslovosti"], *Visnyk sotsialno-ekonomichnykh doslidzhen*, No. 1, pp. 128–133.

O. Cherevko, N. Zachosova, J. Radzikhovska

**THEORETICAL ASPECT OF INTERFACE COMPONENT IDENTIFICATION
IN THE SYSTEM OF ECONOMIC SECURITY OF INSTITUTIONS OF HIGHER EDUCATION**

In the article the necessity of interface component separation in economic security system of institutions of higher education is grounded. It is offered to separate internal and external systems of economic security in the institution of higher education. External economic security consists of few subsystems, such as environmental, market, territorial, legal and political, and social security. Among internal components of economic security system the subsystems of the first and second level are distinguished. The structure of the first level subsystem – financial security – is offered to include budget (for state institutions), tax subsystems of the second level and the subsystem of financial flows. The structure of property subsystem includes such components, as universities own property, property of personnel, property of students and property of visitors, sponsors and others. Personnel security subsystem is divided into intellectual component, personnel security component and that of security of personnel actions. Information subsystem of the first level consists of interface component and a component of information resources security. In addition to the above, the subsystems of the first level include legal, reputational, technological and physical (power) subsystems.

The shortcomings of traditional approach to defining the interface component of economic security are determined. The authors' approaches to the interpretation of interface security of institutions of higher education are offered.

Keywords: *institution of higher education, economic security, economic security system, interface security, information security.*